

ED-028

การศึกษาความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล
ของผู้ใช้หอสมุดปวย อึ้งภากรณ์

An Investigation into Users' Needs for Digital Information Services
at Puey Ungphakorn Library

ฟารุก อภิชัย¹, ภัทราพร ประมวลศิลป์², แก้ววราภรณ์ กรแก้ว³ และเยาวลักษณ์ สุวรรณแห^{4,*}

Faruk Apichai¹, Phattharaphon Pramonsin², Kaewwaraporn Krakaew³ and Yaowaluk Suwannakhae^{4,*}

^{1,2,4} มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

^{1,2,4} Humanities and Social Sciences, Thaksin University

³ หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

³Thammasat University Library

*Corresponding author's e-mail: kanyarat.p@tsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการหอสมุดปวย อึ้งภากรณ์ และ 2) เปรียบเทียบความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และคณะที่สังกัด การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ที่ใช้บริการหอสมุดปวย อึ้งภากรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 300 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่า t-test และ F-test (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมผู้ใช้บริการมีความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลในระดับมาก โดยประเภทของทรัพยากรที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ฐานข้อมูลออนไลน์ วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ นอกจากนี้ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา และคณะที่สังกัด มีความสัมพันธ์กับความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการสารสนเทศดิจิทัลของหอสมุดปวย อึ้งภากรณ์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ทรัพยากรสารสนเทศ, หอสมุดปวย อึ้งภากรณ์, สารสนเทศดิจิทัล

ABSTRACT

This research aimed to (1) study the demand for digital information resource services among users of Puey Ungphakorn Library, and (2) compare the demand for digital information resource services based on gender, level of education, and faculty affiliation. This was a quantitative research study. The sample consisted of 300 undergraduate and graduate students from Thammasat University, Rangsit Center, who used the services of Puey Ungphakorn Library. The sample was selected using stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. The statistical methods used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA.

The results revealed that, overall, users had a high level of demand for digital information resource services. The most in-demand types of resources were online databases, electronic journals, and e-books, respectively. Additionally, gender, education level, and faculty affiliation were found to be significantly associated with the demand for digital information resource services at the .05 level. The findings of this study can be used as a guideline for the development and improvement of digital information services at Puey Ungphakorn Library to better meet the needs of users in the digital age.

Keywords: Information Resources, Puey Ungphakorn Library, Digital Information

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลให้รูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศเปลี่ยนแปลงจากสิ่งพิมพ์ไปสู่รูปแบบดิจิทัลมากยิ่งขึ้น สำนักพิมพ์จำนวนมากได้ปรับเปลี่ยนการเผยแพร่จากรูปแบบสิ่งพิมพ์ไปสู่สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-books) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ และสื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อีกทั้งยังมีแนวโน้มการเปิดให้เข้าถึงเนื้อหาแบบเสรี (Open Access) ซึ่งทุกคนสามารถใช้บริการได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมผู้ใช้บริการสารสนเทศ ซึ่งปัจจุบันสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว ครอบคลุมสาขาวิชาที่หลากหลาย ส่งผลให้สถาบันบริการสารสนเทศจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อความต้องการและพฤติกรรมของผู้ใช้ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคดิจิทัลที่มีข้อมูลจำนวนมากมหาศาลไหลเวียนอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พฤติกรรมการบริโภคสารสนเทศในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านข่าว การเล่นเกม และการซื้อสินค้าออนไลน์ ได้เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ และระดับการศึกษา ล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สารสนเทศ ตัวอย่างเช่น กลุ่มผู้ใช้ในยุค Baby Boomer (อายุ 46–64 ปี) มักไม่ถนัดใช้งานเทคโนโลยี แตกต่างจากกลุ่ม Gen Y (อายุ 17–33 ปี) ที่ผูกพันกับการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างใกล้ชิด (ฉันทชนก ฝนชัย, 2563)

บทบาทของห้องสมุดในยุคดิจิทัล ห้องสมุดในฐานะแหล่งบริการสารสนเทศจำเป็นต้องปรับปรุงรูปแบบการให้บริการ ทั้งในด้านการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ การประชาสัมพันธ์บริการ และใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ เช่น ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ การสืบค้นออนไลน์ และการให้บริการผ่านแอปพลิเคชันหรือสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ (ปาริชาติ แสงระชัย, ม.ป.ป.) ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทหลัก ได้แก่ 1) สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น E-books วารสารออนไลน์ และพจนานุกรม 2) เว็บไซต์ห้องสมุดและฐานข้อมูลออนไลน์ 3) โปรแกรมค้นหาเว็บ เช่น Search Engines 4) คลังสารสนเทศสถาบัน เช่น DSpace@MIT และ ScholarBank@NUS (เทอดศักดิ์ ไม่เท่าทอง, 2563)

บริบทของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอย่างหลากหลายผ่านหอสมุดกลางและห้องสมุดสาขา โดยเฉพาะหอสมุดป๋วย อึ๊งภากรณ์ ซึ่งมีการจัดพื้นที่ให้สอดคล้องกับแนวคิด “Library of Life” หรือ “ห้องสมุดเพื่อชีวิต” ที่ตอบสนองไลฟ์สไตล์ของผู้ใช้ใน Generation Z ด้วยการจัดสรรพื้นที่ LIFE SPACE แบ่งเป็น Learning Space, Meeting Space, Performative Space และ Inspiration Space (แก้ววารารักษ์ กรแก้ว และคณะ, 2567)

จากการเปลี่ยนแปลงข้างต้น หอสมุดป๋วย อึ๊งภากรณ์ได้จัดหาทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง และพบว่าผู้ใช้บริการมีความต้องการใช้ทรัพยากรดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นผู้ใช้งานหลัก จึงเป็นที่มาของการศึกษาค้นคว้า เพื่อศึกษาความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หอสมุดป๋วย อึ๊งภากรณ์ และนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาและจัดหาทรัพยากรให้ตรงตามความต้องการอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

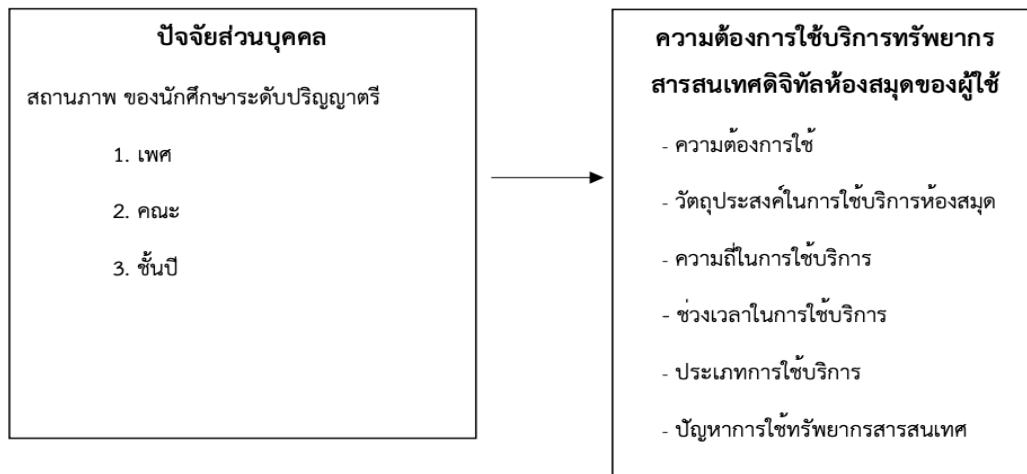
1. เพื่อศึกษาความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้ห้องสมุดป๋วย อึ๊งภากรณ์
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้ห้องสมุดป๋วย อึ๊งภากรณ์

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระดับชั้นปริญญาตรีมีการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศผ่านระบบเครือข่ายแตกต่างกัน

2. นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระดับชั้นปริญญาตรีมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยข้อมูลจากทะเบียนนักศึกษาที่ลงทะเบียน ณ วันที่ 4 กันยายน 2567 มีจำนวนทั้งสิ้น 28,958 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน +5% ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยพิจารณาจากกลุ่มคณาจารย์ และนักศึกษาที่มี การใช้ บริการ ห้องสมุด บ่อย อิงภาครณเป็นหลัก โดยคณาจารย์ในสาขาต่าง ๆ เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยี คณะนิเทศศาสตร์ รวมทั้งนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 8,754 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงเท่ากับ 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้มีการสร้างแบบสอบถามที่สอดคล้องกับแนวคิดที่เกี่ยวข้องให้มีความครอบคลุมประเด็นการศึกษาในทุกด้าน เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีลักษณะของแบบสอบถามแบบปิด (Close-ended Question) โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของประชากร เช่น เพศ ระดับชั้นปี และคณะ/สำนัก/
วิทยาลัย

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้ เป็น
คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเน้นการเก็บข้อมูลแบบออนไลน์ (Online Survey) ซึ่งจัดทำในรูปแบบ Google Form โดยมีการสร้างลิงก์และ QR Code ส่งผ่านอีเมลของมหาวิทยาลัย ทั้งยังมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ที่เคาน์เตอร์บริการ ชั้น 2 ห้องสมุดป่วย อิงภากรณ์ ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี และเคยใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดป่วย อิงภากรณ์ อย่างน้อย 1 ครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้ตอบที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ โดยกลุ่มตัวอย่างจะเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-Administered Questionnaire) และครอบคลุมทั้งคณะศิลปศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะนิติศาสตร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าทางสถิติ ได้แก่
 - 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมุติฐานการวิจัย โดยใช้ค่า F-test (One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้ หอสมุดป่วย อิงภากรณ์ โดยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ลักษณะประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย เพศ ชั้นปีที่ศึกษา คณะที่ศึกษา โดยนำเสนอข้อมูลดังกล่าวเป็นจำนวนร้อยละ โดยผลการศึกษาจะปรากฏตามตารางที่ 1- 3

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	95	31.7
หญิง	203	61.7
อื่น ๆ	2	0.7
รวม	300	100

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 67.7 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างเพศชาย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	104	34.7
ชั้นปีที่ 2	55	18.3
ชั้นปีที่ 3	67	22.3
ชั้นปีที่ 4	71	23.7
ชั้นปีที่ 5	2	0.7
ชั้นปีที่ 6	1	0.3
รวม	300	100

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 18.3 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างระดับชั้นปีที่ 5 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 และอันดับสุดท้าย ชั้นปีที่ 6 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะ

คณะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คณะนิติศาสตร์	26	8.7
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี	17	5.7
คณะรัฐศาสตร์	25	8.3
คณะเศรษฐศาสตร์	9	3
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	10	3.3
คณะศิลปศาสตร์	73	24.3
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน	11	3.7
คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	13	4.3
คณะวิทยาการเรขาคณิตและศึกษาศาสตร์	4	1.3
วิทยาลัยนวัตกรรมการ	1	0.3
วิทยาลัยสหวิทยาการ	2	0.7
วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์	3	1
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	40	13.3
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง	29	9.7
สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร	3	1
คณะแพทยศาสตร์	3	1
คณะสหเวชศาสตร์	7	2.3
คณะทันตแพทยศาสตร์	12	4
คณะพยาบาลศาสตร์	2	0.7
คณะสาธารณสุขศาสตร์	5	1.7
คณะเภสัชศาสตร์	3	1
Thammasat Frontier School (วิทยาลัยสหวิทยาการ)	1	0.3
อื่น ๆ	1	0.3
รวม	300	100

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะที่ศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในคณะศิลป
ศาสตร์ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน

40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 รองลงมา กลุ่มตัวอย่างคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 ตามลำดับ

2. ความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลห้องสมุดของผู้ใช้หอสมุดป่วย อี้งภากรณ์
ผลการวิจัยความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลห้องสมุดของผู้ใช้หอสมุดป่วย อี้งภากรณ์ ประกอบไปด้วยความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้ วัตถุประสงค์ในการใช้บริการห้องสมุด ความถี่ในการใช้บริการ ช่วงเวลาในการใช้บริการ ประเภทการให้บริการ และปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ โดยผลการศึกษาจะปรากฏดังตารางที่ 4 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้

ความต้องการใช้ ทรัพยากร สารสนเทศดิจิทัล	ระดับความต้องการใช้					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด/ ไม่เคย ใช้			
คลังทรัพยากร ดิจิทัล	104 (34.7)	92 (30.7)	62 (20.7)	25 (8.3)	17 (5.7)	300 (100)	3.80 (มาก)	1.167
วารสาร	56 (18.7)	61 (20.3)	55 (18.3)	59 (19.7)	69 (23.0)	300 (100)	2.92 (ปาน กลาง)	1.438
ฐานข้อมูลออนไลน์ (A-Z, ก-ฮ)	83 (27.7)	70 (23.3)	75 (25.0)	44 (14.7)	28 (9.3)	300 (100)	3.45 (มาก)	1.288
ฐานข้อมูล วิทยานิพนธ์	71 (23.7)	61 (20.3)	78 (26.0)	40 (13.3)	50 (16.7)	300 (100)	3.21 (ปาน กลาง)	1.383
คลังสารสนเทศ สถาบัน	64 (21.3)	60 (20.0)	55 (18.3)	57 (19.0)	64 (21.3)	300 (100)	3.01 (ปาน กลาง)	1.450

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ความต้องการใช้ ทรัพยากร สารสนเทศดิจิทัล	ระดับความต้องการใช้					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด/ ไม่เคย ใช้			
ห้องสมุดดิจิทัลและ คลังจดหมายเหตุ	64 (21.3)	77 (25.7)	63 (21.0)	44 (14.7)	52 (17.3)	300 (100)	3.19 (ปาน กลาง)	1.386
บทเรียนออนไลน์ แบบเปิด (OCWs)	58 (19.3)	62 (20.7)	54 (18.0)	46 (15.3)	80 (26.7)	300 (100)	2.91 (ปาน กลาง)	1.483
บทเรียนออนไลน์ แบบเปิดเพื่อ มหาชน (MOOCs)	60 (20.0)	59 (19.7)	56 (18.7)	47 (15.7)	78 (26.0)	300 (100)	2.92 (ปาน กลาง)	1.481
วีดิทัศน์รวมความรู้	57 (19.0)	52 (17.3)	49 (16.3)	57 (19.0)	85 (28.3)	300 (100)	2.80 (ปาน กลาง)	1.491
Find Articles & Full Text	91 (30.3)	75 (25.0)	48 (16.0)	38 (12.7)	48 (16.0)	300 (100)	3.41 (มาก)	1.438
E-Books	98 (32.7)	77 (25.7)	50 (16.7)	39 (13.0)	36 (12.0)	300 (100)	3.54 (มาก)	1.374
E-journals ที่ ห้องสมุดบอกรับ	79 (26.3)	68 (22.7)	46 (15.3)	37 (12.3)	70 (23.3)	300 (100)	3.16 (ปาน กลาง)	1.522
รวม							3.19 (ปาน กลาง)	1.177

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล ในระดับความถี่ ปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.177 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแต่ละประเภท พบว่า ความต้องการใช้ ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้มากที่สุด คือ คลังทรัพยากรดิจิทัล ในระดับความถี่ มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.80 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.167

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามด้าน ความถี่ในการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ

ด้านความถี่ใน การใช้บริการ ทรัพยากร สารสนเทศ ของหอสมุดฯ	ระดับความต้องการใช้					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด/ ไม่เคย ใช้			
ทุกวัน	39 (13.0)	50 (16.7)	72 (24.0)	77 (25.7)	62 (20.7)	300 (100)	2.76 (ปานกลาง)	1.310
สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง	45 (15.0)	68 (22.7)	79 (26.3)	51 (17.0)	57 (19.0)	300 (100)	2.98 (ปานกลาง)	1.327
สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	54 (18.0)	69 (23.0)	72 (24.0)	54 (18.0)	51 (17.0)	300 (100)	3.07 (ปานกลาง)	1.346
เดือนละ 1-2 ครั้ง	57 (19.0)	45 (15.0)	80 (26.7)	57 (19.0)	61 (20.3)	300 (100)	2.93 (ปานกลาง)	1.384
นาน ๆ ครั้ง (น้อยกว่า 3 ครั้งต่อปี)	55 (18.3)	36 (12.0)	55 (18.3)	47 (15.7)	107 (35.7)	300 (100)	2.62 (ปานกลาง)	1.516
รวม							2.87 (ปานกลาง)	.978

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านความถี่ในการใช้บริการ ทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ ในระดับความถี่ ปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.87 และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 0.978 ซึ่งพิจารณาจากด้านความถี่ในการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ แต่ละ

ด้านความถี่ พบว่า ความต้องการใช้ด้านความถี่ในการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ ที่กลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการใช้มากที่สุด คือ สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ในระดับความถี่ ปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.07 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.346

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามด้านกลุ่มผู้ใช้ตามความถี่ในการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศแบบใด

ด้านความถี่ในการใช้ บริการทรัพยากร สารสนเทศของหอสมุด ฯ	ระดับความต้องการใช้					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย ที่สุด/ ไม่เคย ใช้			
กลุ่มผู้ใช้ที่ใช้บริการ สารสนเทศเป็นประจำ	59 (19.3)	49 (16.3)	89 (29.7)	66 (22.0)	37 (12.3)	300 (100)	3.09 (ปานกลาง)	1.289
กลุ่มผู้ใช้ที่ใช้บริการ สารสนเทศเป็นครั้งเป็น คราวตามความจำเป็น	91 (30.3)	99 (33.0)	69 (23.0)	27 (9.0)	14 (4.7)	300 (100)	3.75 (มาก)	1.121
กลุ่มผู้ใช้ซึ่งอาจไม่เคยใช้ หรือใช้บริการ สารสนเทศน้อยที่สุด	52 (17.3)	48 (16.0)	50 (16.7)	67 (22.3)	83 (27.7)	300 (100)	2.73 (ปานกลาง)	1.455
รวม							3.19 (ปานกลาง)	.965

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านความถี่ในการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ ในระดับความถี่ ปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.19 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.965 ซึ่งพิจารณาจากด้านความถี่ในการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ แต่ละด้านความถี่ พบว่า ความต้องการใช้ด้านความถี่ในการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ ที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้มากที่สุด คือ กลุ่มผู้ใช้ที่ใช้บริการสารสนเทศเป็นครั้งเป็นคราวตามความจำเป็น ในระดับความถี่ มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.75 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.121

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามด้าน
ช่วงเวลาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุด ฯ

ด้านช่วงเวลา ในการใช้ ทรัพยากร สารสนเทศของ หอสมุดฯ	ระดับความต้องการใช้					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด/ไม่ เคยใช้			
ช่วงเช้า (04.00 – 07.00)	18 (6.0)	12 (4.0)	17 (5.7)	79 (26.3)	174 (58.0)	300 (100)	1.74 (น้อยที่สุด/ ไม่เคยใช้)	1.128
ช่วงสาย (08.00 – 11.00)	32 (10.7)	35 (11.7)	73 (24.3)	85 (28.3)	75 (25.0)	300 (100)	2.55 (น้อย)	1.275
ช่วงบ่าย (12.00 – 15.00)	79 (26.3)	97 (32.3)	65 (21.7)	31 (10.3)	28 (9.3)	300 (100)	3.56 (มาก)	1.243
ช่วงเย็น (16.00 – 19.00)	99 (33.0)	98 (32.7)	62 (20.7)	23 (7.7)	18 (6.0)	300 (100)	3.79 (มาก)	1.159
ช่วงค่ำ (20.00 – 23.00)	72 (24.0)	60 (20.0)	48 (16.0)	62 (20.7)	58 (19.3)	300 (100)	3.09 (ปานกลาง)	1.463
ช่วงดึก (24.00 - 03.00)	34 (11.3)	31 (10.3)	36 (12.0)	90 (30.0)	109 (36.3)	300 (100)	2.30 (น้อย)	1.353
รวม							2.83 (ปาน กลาง)	.838

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านช่วงเวลาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ ในระดับความถี่ ปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.83 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.838 ซึ่งพิจารณาจากด้านช่วงเวลาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ แต่ละด้าน ช่วงเวลา พบว่า ความต้องการใช้ด้านช่วงเวลาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ ที่กลุ่มตัวอย่างมี

ความต้องการใช้มากที่สุด คือ ช่วงเย็น (16.00 – 19.00) ในระดับความถี่ มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.79 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.159

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามด้าน
ประเภทการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ

ด้านประเภทการใช้ บริการทรัพยากร สารสนเทศของหอสมุดฯ	ระดับความต้องการใช้					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด/ ไม่เคย ใช้			
ผู้ใช้ทั่วไป หรือผู้อ่าน ทั่วไป (general reader)	123 (41.0)	79 (26.3)	71 (23.7)	19 (6.3)	8 (2.7)	300 (100)	3.97 (มาก)	1.069
ผู้ใช้เฉพาะสาขาวิชา (subject reader)	70 (23.3)	74 (24.7)	74 (24.7)	41 (13.7)	41 (13.7)	300 (100)	3.30 (ปาน กลาง)	1.333
ผู้ใช้ลักษณะพิเศษ (special reader)	70 (23.3)	74 (24.7)	74 (24.7)	41 (13.7)	41 (13.7)	300 (100)	2.39 (น้อย)	1.382
รวม							3.22 (ปาน กลาง)	.909

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านประเภทการใช้บริการ
ทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ ในระดับความถี่ ปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.22 และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 0.909 ซึ่งพิจารณาจากด้านประเภทความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุด
ฯ แต่ละประเภท พบว่า ความต้องการด้านประเภทการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ ที่กลุ่ม
ตัวอย่างมีความต้องการใช้มากที่สุด คือ ผู้ใช้ทั่วไป หรือผู้อ่านทั่วไป (general reader) ในระดับความถี่
มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.97 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.069

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามด้านการ
ใช้บริการสารสนเทศของหอสมุดฯ ผ่านระบบเครือข่าย

ด้านการใช้บริการ	ระดับความต้องการใช้					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด/ไม่ เคยใช้			
ผู้ใช้ที่เข้าใช้บริการ สารสนเทศผ่าน เครื่องคอมพิวเตอร์ สืบค้นของหอสมุดฯ	84 (28.0)	77 (25.7)	67 (22.3)	45 (15.0)	27 (9.0)	300 (100)	3.49 (มาก)	1.287
ผู้ใช้ที่ให้บริการ สารสนเทศผ่าน ระบบเครือข่ายนอก สถานที่ โดยใช้ ระบบยืนยันตัวตน (Open Athens)	104 (34.7)	67 (22.3)	59 (19.7)	35 (11.7)	35 (11.7)	300 (100)	3.57 (มาก)	1.371
รวม							3.52 (มาก)	1.063

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้ด้านการใช้บริการ
สารสนเทศของหอสมุดฯ ผ่านระบบเครือข่าย ในระดับความถี่ มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.52 และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 1.063 ซึ่งพิจารณาจากด้านการใช้บริการสารสนเทศของหอสมุดฯ ผ่านระบบเครือข่ายแต่ละ
ด้าน พบว่า ความต้องการใช้ด้านการใช้บริการสารสนเทศของหอสมุดฯ ผ่านระบบเครือข่าย ที่กลุ่มตัวอย่างมี
ความต้องการใช้มากที่สุด คือ ผู้ใช้ที่ให้บริการสารสนเทศผ่านระบบเครือข่ายนอกสถานที่ โดยใช้ระบบยืนยัน
ตัวตน (Open Athens) ในระดับความถี่ มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.57 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.371

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม
วัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการศึกษาค้นคว้า

วัตถุประสงค์การใช้ บริการสารสนเทศด้าน การศึกษาค้นคว้า	ระดับความต้องการใช้					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด/ ไม่เคย ใช้			
ท่านใช้ทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ เพื่อการศึกษา วิจัย หรือทำรายงาน	113 (37.7)	84 (28.0)	63 (21.0)	27 (9.0)	13 (4.3)	300 (100)	3.86 (มาก)	1.149
ท่านศึกษาค้นคว้าเพื่อ การหาคำตอบในสิ่งที่ ท่านสงสัยหรือสนใจ	90 (30.0)	86 (28.7)	71 (23.7)	35 (11.7)	18 (6.0)	300 (100)	3.65 (มาก)	1.194
ท่านต้องการศึกษา ค้นคว้า หาข้อมูลเพื่อ เป็นหลักฐานในเชิง ประจักษ์	80 (26.7)	77 (25.7)	78 (26.0)	39 (13.0)	26 (8.7)	300 (100)	3.49 (มาก)	1.252
รวม							3.66 (มาก)	1.039

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้วัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการศึกษาค้นคว้า ในระดับความถี่ มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.66 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.039 ซึ่งพิจารณาจากวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการศึกษาค้นคว้าแต่ละด้าน พบว่า ความต้องการใช้วัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการศึกษาค้นคว้า ที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้มากที่สุด คือ ท่านใช้ทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ เพื่อการศึกษา วิจัย หรือทำรายงาน ในระดับความถี่ มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.86 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.149

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม
วัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการสร้างเนื้อหา

วัตถุประสงค์การใช้ บริการสารสนเทศด้าน การสร้างเนื้อหา	ระดับความต้องการใช้					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด/ไม่ เคยใช้			
การเขียนบทความ รายงานวิจัย โดยใช้ สารสนเทศหอสมุดฯ ในการหาข้อมูล	98 (32.7)	84 (28.0)	71 (23.7)	30 (10.0)	17 (5.7)	300 (100)	3.72 (มาก)	1.183
การนำข้อมูลที่ได้จาก การค้นคว้าทรัพยากร สารสนเทศไปต่อยอด ในด้านความคิด สร้างสรรค์ หรือ ประดิษฐ์ผลงาน	73 (24.3)	68 (22.7)	90 (30.0)	41 (13.7)	28 (9.3)	300 (100)	3.39 (ปาน กลาง)	1.250
การเขียนสร้างสื่อ คอน เทนต์หรือข่าวสารจาก แหล่งทรัพยากร สารสนเทศหอสมุด ฯ	68 (22.7)	67 (22.3)	79 (26.3)	48 (16.0)	38 (12.7)	300 (100)	3.26 (ปาน กลาง)	1.316
	รวม						3.45 (มาก)	1.096

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้วัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการสร้างเนื้อหา ในระดับความถี่ มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.45 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.096 ซึ่งพิจารณาจากวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการสร้างเนื้อหาแต่ละ ด้าน พบว่า ความต้องการใช้วัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการสร้างเนื้อหา ที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้มากที่สุด คือ การเขียนบทความ รายงาน วิจัย โดยใช้สารสนเทศของหอสมุดฯ ในการหาข้อมูล ในระดับความถี่ มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.72 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.183

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม
วัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการประยุกต์ใช้

วัตถุประสงค์การใช้ บริการสารสนเทศด้าน การประยุกต์ใช้	ระดับความต้องการใช้					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด/ ไม่เคย ใช้			
สามารถนำข้อมูลที่ได้จาก การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ของหอสมุดฯ ประยุกต์ใช้ใน ด้านการศึกษา คิดค้น งานวิจัยขึ้นมา และต่อยอด องค์ความรู้ที่มีอยู่ให้เกิดผล งานชิ้นใหม่	92 (30.7)	91 (30.3)	75 (25.0)	23 (7.7)	19 (6.3)	300 (100)	3.71 (มาก)	1.164
สามารถนำข้อมูลที่ได้จาก การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ของหอสมุดฯ ประยุกต์ใช้ จนเกิดความก้าวหน้า ทางด้านเทคโนโลยีและ วิทยาศาสตร์	70 (23.3)	73 (24.3)	80 (26.7)	41 (13.7)	36 (12.0)	300 (100)	3.33 (ปาน กลาง)	1.299
สามารถนำข้อมูลที่ได้จาก การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ของหอสมุดฯ ประยุกต์ใช้ใน งานด้านสาธารณสุขและ การแพทย์ สร้างสิ่ง ใหม่ ๆ อันจะก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อสังคม	74 (24.7)	67 (22.3)	75 (25.0)	44 (14.7)	40 (13.3)	300 (100)	3.30 (ปาน กลาง)	1.343
รวม							3.45 (มาก)	1.163

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้วัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการประยุกต์ใช้ในระดับความถี่มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.45 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.163 ซึ่งพิจารณาจากวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการประยุกต์ใช้แต่ละด้าน พบว่า ความต้องการใช้วัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการประยุกต์ใช้ ที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้ บ่อยที่สุด คือ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดฯ ประยุกต์ใช้ในการศึกษา คิดค้นงานวิจัยขึ้นมา และต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้เกิดผลงานชิ้นใหม่ ในระดับความถี่ มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.71 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.164

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัญหา การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

ปัญหาการใช้ทรัพยากร สารสนเทศ	ระดับความต้องการใช้					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด/ไม่ เคยใช้			
ท่านพบปัญหาในการเข้า ใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ของหอสมุดฯ อยู่ บ่อยครั้ง เช่น การเข้าสู่ ระบบ การดาวน์โหลด บทความ หรือไม่สามารถ เข้าเยี่ยมชมฐานข้อมูล ห้องสมุดบอกรับได้	43 (14.3)	50 (16.7)	97 (32.3)	76 (25.3)	34 (11.3)	300 (100)	2.97 (ปาน กลาง)	1.204
ท่านพบปัญหาในด้าน การค้นคว้าข้อมูล ทรัพยากรสารสนเทศ เนื่องจากหาฐานข้อมูล ไม่เจอ หรือไม่ทราบ วิธีการเข้าดูฐานข้อมูล นั้น ๆ	52 (17.3)	62 (20.7)	102 (34.0)	55 (18.3)	29 (9.7)	300 (100)	3.18 (ปาน กลาง)	1.201

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ปัญหาการใช้ทรัพยากร สารสนเทศ	ระดับความต้องการใช้					รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด/ไม่ เคยใช้			
ช่องทางการเข้าถึง	47	46	104	65	38	300	3.00	1.228
ทรัพยากรสารสนเทศ ของหอสมุดฯ มีความ ซับซ้อน ทำให้ยากต่อ การค้นหา และเป็น อุปสรรคในการทำงาน	(15.7)	(15.3)	(34.7)	(21.7)	(12.7)	(100)	(ปาน กลาง)	
			รวม				3.05 (ปาน กลาง)	1.129

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า โดยรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างมีความต้องใช้ด้านปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ในระดับความถี่ ปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.05 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.129 ซึ่งพิจารณาจากปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ความต้องการใช้ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศในแต่ละด้าน กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการใช้มากที่สุด คือ ท่านพบปัญหาในด้านการค้นคว้าข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ เนื่องจากหาฐานข้อมูลไม่เจอ หรือไม่ทราบวิธีการเข้าดูฐานข้อมูลนั้น ๆ ในระดับความถี่ ปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.18 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.201

การทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาความต้องการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้หอสมุดปวญ อังภากรณ์” ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานไว้ 2 ข้อ ดังนี้

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระดับชั้นปีต่างกันจะมีการใช้บริการสารสนเทศผ่านระบบเครือข่ายแตกต่างกัน
2. นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระดับชั้นปีต่างกันจะมีวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระดับชั้นปีต่างกันจะมี
การใช้บริการสารสนเทศผ่านระบบเครือข่ายแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีกับการใช้บริการสารสนเทศผ่านระบบ
เครือข่าย

แหล่งของความแปรปรวน					
แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	12.875	4	3.219		
ภายในกลุ่ม	325.411	295	1.103	2.918	.022
รวม	338.287	299			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 พบว่า ระดับชั้นปีต่างกัน มีการใช้บริการสารสนเทศผ่านระบบเครือข่ายแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. < .05) กล่าวคือ ระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กับการใช้บริการ
สารสนเทศดิจิทัลผ่านระบบเครือข่าย จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD
ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับชั้นปี ด้วยวิธีการ LSD

ระดับชั้นปี	ค่าเฉลี่ย	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 5
		3.2933	3.8364	3.4701	3.6690	3.8333
ชั้นปีที่ 1	3.2933	-	-.54309*	-.17688	-.37574*	-.54006
ชั้นปีที่ 2	3.8364		-	.36621	.16735	.00303
ชั้นปีที่ 3	3.4701			-	-.19886	-.36318
ชั้นปีที่ 4	3.6690				-	-.16432
ชั้นปีที่ 5	3.8333					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ที่มีระดับชั้นปีที่ 1 และระดับชั้นปีที่ 3 มีการใช้บริการสารสนเทศผ่านระบบ
เครือข่ายแตกต่างกับระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. < .05)

โดยผู้ที่มีระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 4 มีการใช้บริการสารสนเทศผ่านระบบเครือข่ายมากกว่าระดับชั้นปีที่ 1 และระดับชั้นปีที่ 3

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระดับชั้นปีต่างกันจะมี
วัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีกับมีวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศ
แตกต่างกัน จำแนกตามด้านการศึกษาค้นคว้า

แหล่งของความแปรปรวน					
แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	11.709	4	2.927		
ภายในกลุ่ม	311.179	295	1.055	2.775	.027
รวม	322.887	299			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับชั้นปีที่ต่างกัน มีวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการศึกษาค้นคว้าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. < .05) กล่าวคือ ระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศจำแนกตามด้านการศึกษาค้นคว้า จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับชั้นปี ด้วยวิธีการ LSD

ระดับชั้นปี	ค่าเฉลี่ย	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 5
		3.4968	3.8970	3.4876	3.8920	3.7778
ชั้นปีที่ 1	3.4968	-	-.40017*	.00923	-.39522*	-.28098
ชั้นปีที่ 2	3.8970		-	.40941*	.00495	.11919
ชั้นปีที่ 3	3.4876			-	-.40446*	-.29022
ชั้นปีที่ 4	3.8920				-	.11424
ชั้นปีที่ 5	3.7778					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ที่มีระดับชั้นปีที่ 1 และระดับชั้นปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศจำแนกตามด้านการศึกษาค้นคว้าแตกต่างกับระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. < .05) โดยผู้ที่มีระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการศึกษามากกว่าระดับชั้นปีที่ 1 และระดับชั้นปีที่ 3

ตารางที่ 18 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีกับมีวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศแตกต่างกัน จำแนกตามด้านการสร้างเนื้อหา

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	8.888	4	2.222		
ภายในกลุ่ม	350.911	295	1.190	1.868	.116
รวม	359.799	299			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 พบว่า ระดับชั้นปีที่ต่างกัน มีวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศจำแนกตามด้านการสร้างเนื้อหาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. > .05) กล่าวคือ เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นปี พบว่า ระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 ระดับชั้นปีที่ 3 และระดับชั้นปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศจำแนกตามด้านการสร้างเนื้อหา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 19 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นปีกับมีวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศแตกต่างกัน จำแนกตามด้านการประยุกต์ใช้

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	1.531	4	.383		
ภายในกลุ่ม	403.164	295	1.367	.280	.891
รวม	404.694	299			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 พบว่า ระดับชั้นปีที่ต่างกัน มีวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศจำแนกตามด้านการประยุกต์ใช้โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig. > .05) กล่าวคือ เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นปี พบว่า ระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 ระดับชั้นปีที่ 3 ระดับชั้นปีที่ 4 และระดับชั้นปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศจำแนกตามด้านการประยุกต์ใช้ ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้หอสมุดปวย อึ้งภากรณ์ โดยมีสมมติฐานว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระดับชั้นปีต่างกันจะมีวัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า โดยภาพรวมแล้วนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระดับชั้นปีต่างกันจะมีการใช้วัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศไม่แตกต่างกัน แต่หากมองจำแนกไปในรายด้านของวัตถุประสงค์แล้วจะพบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระดับชั้นปีต่างกันจะมีการใช้วัตถุประสงค์การใช้บริการสารสนเทศด้านการศึกษาค้นคว้าแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับลำดับความต้องการของมนุษย์ถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความต้องการสารสนเทศของอับราฮัม มาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs) ที่ได้อธิบายไว้ว่า มนุษย์จะเกิดความต้องการเป็นลำดับชั้น ในการที่จะต้องได้รับการตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งสามารถเกิดได้จากขั้นต่ำสุดไปถึงขั้นสูงสุด ทั้งนี้จำเป็นที่มนุษย์จะต้องได้รับการตอบสนองในขั้นที่ต่ำกว่าก่อนเพื่อที่จะทำให้เกิดความต้องการในลำดับขั้นต่อไป โดยการเรียนรู้ทำความเข้าใจความต้องการของผู้ใช้ จะทำให้ห้องสมุดพัฒนารูปแบบการบริการที่ตอบสนองความต้องการนั้นได้ตรงตามด้านที่ผู้ใช้บริการต้องการตามวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น สามารถลดช่องว่างระหว่างความต้องการ รวมไปถึงความคาดหวังของผู้ใช้บริการกับการบริการของห้องสมุดได้ (ปราโมทย์ เหลาลาภะ, 2563)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้หอสมุดปวย อึ้งภากรณ์ โดยมีสมมติฐานว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระดับชั้นปีต่างกันจะมีการใช้บริการสารสนเทศผ่านระบบเครือข่ายแตกต่างกัน ผลจากการวิจัยพบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ระดับชั้นปีต่างกันจะมีการใช้บริการสารสนเทศผ่านระบบเครือข่ายแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาประเภทผู้ใช้ ที่กล่าวไว้ว่าผู้ใช้บริการจะต้องศึกษาประเภทของผู้ใช้เพื่อที่จะได้รับรู้ถึงความต้องการของผู้ใช้อย่างแท้จริง ทั้งนี้การที่ผู้ใช้บริการจะเข้ามาใช้บริการสารสนเทศผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์สื่อบันของหอสมุดฯ หรือใช้บริการสารสนเทศผ่านระบบเครือข่ายนอกสถานที่ โดยใช้ระบบยืนยันตัวตน (OpenAthens) ล้วนมีปัจจัยจากหลากหลายด้าน ทำให้ผู้ใช้ตัดสินใจที่ให้บริการสารสนเทศ หากผู้วิจัยเข้าใจบริบทและข้อจำกัดของผู้ใช้บริการแต่ละประเภท จะทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพหรือแก้ไข

จุดบกพร่องที่มีในปัจจุบันเพื่อส่งเสริมศักยภาพการให้บริการได้อย่างดีที่สุด รวมไปถึงทราบลักษณะการใช้บริการสารสนเทศ เพื่อนำมาออกแบบการให้บริการ การเผยแพร่สารสนเทศให้ตอบโจทก์ผู้ใช้บริการในปัจจุบัน (สุภศรี กาหยี, 2565)

นอกจากนี้เมื่อมองในมิติของการส่งเสริมความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลที่มีระดับขั้นปีที่แตกต่างกันในบริบทการใช้สารสนเทศของผู้ใช้ที่กล่าวว่า พฤติกรรม การแสดงหรือการกระทำของบุคคลซึ่งมีพื้นฐานมาจากทัศนคติและความรู้ของตัวเองจากสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบ ทั้งนี้พฤติกรรมของแต่ละคนนั้นจะแตกต่างกันมากความรู้และทัศนคติที่ต่างกัน โดยสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในเรื่องของการเปิดรับสื่อและประสบการณ์ที่พบเจอต่างกัน ซึ่งจะเหมือนกับพฤติกรรมการใช้ระบบสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษารูปแบบความต้องการทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลแบ่งตามสายการศึกษา (สายสังคมศาสตร์ สายวิทยาศาสตร์สุขภาพ สายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของกลุ่มผู้ใช้บริการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

- แก้ววารารณ กรแก้ว, ขนิษฐา แก้วมะลิ่ง และอรพรรณ คงมาลัย. (2567). การจัดการพื้นที่ตามแนวคิดใหม่ Library of Life. *Pulinet Journal*, 11(1), 237-251. <https://so14.tci-thaijo.org/index.php/PJ/article/view/568/593>
- เทอดศักดิ์ ไม่เท่าทอง. (2563). *ทักษะการรู้สารสนเทศ ในศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรีน ไลฟ์ พรินติ้ง เฮาส์ จำกัด.
- ปราโมทย์ เหลาลาภะ (2563). *การรู้สารสนเทศ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภศรี กาหยี. (2565). *การบริการและเผยแพร่สารสนเทศ*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉันทชนก ฝนชัย, ตรีทิพย์ ขนัพร, ปกัสร่า ผีกศิลป์, และสายสุดา ปันตระกูล. (2563). การใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัลของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดแห่งชาติ. *วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย*, 13(1), 1-17.
- ทินมาศ ศรีเพ็ญ และ ศรีไพร ลอยผา. (2556). การจัดการทรัพยากรดิจิทัลที่มีลิขสิทธิ์ในสถาบันอุดมศึกษาไทย. *วารสารบรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 6(2), 47-63.